

Typological features of designing small schools in rural areas in the territory of Ukraine at the end of the XIX century beginning of the XX century.

The article analyzes the typological features of the design of small schools in rural areas on the territory of Ukraine at the end of the 19th century beginning of the 20th century. The general concepts of the formation of typological features of designing the territories of small schools that were used by architects in rural areas in the territory of Ukraine at the end of the 19th century are considered beginning of the twentieth century.

Key words: typology, small school, plans, general educational institutions.

УДК 72.053:655.3.066.24(045)

Гнатюк Л. Р.

*кандидат архітектури, доцент,
доцент кафедри Дизайну інтер'єру
E-mail: gnatyuk.liliya@gmail.com
orcid.org/0000-0001-5853-9429*

Кочка А. С.

*студентка 4-го курсу,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
E-mail: kochkapochta@gmail.com*

**ВИМОГИ ДО ВІЗУАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
У ДИЗАЙНІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА**

Анотація: в статті розкрито та систематизовано характерні риси притаманні візуальним комунікаціям. З'ясовано їх роль та місце у дизайні середовища. Розглянуто проблеми візуальних комунікацій в освітньому середовищі. Проаналізовано поняття системи, що інформує та її значення в середовищі, з'ясовано взаємозв'язок семіотики, та її причетність до інформативної системи. Опираючись на основні критерії, інтуїтивність та простота візуального образу, при аналізі інформаційного середовища, запропоновано оптимальне дизайнерське рішення, що підходить для розробки дизайну навчального середовища. Визначені типи приміщень, де необхідні візуальні комунікації. Розглянуто дизайн інформаційної системи в інклюзивних освітніх закладах. Розкрито вимоги до розробки дизайну у інклюзивних освітніх закладах.

Ключові слова: візуальні комунікації, візуальна культура, інформативна система, семіотика, естетика, навчальне середовище, навчальне середовище, елементи комунікації, інклюзивна освіта.

Постановка проблеми. В епоху розвинутого інформаційного суспільства найголовнішим є максимально ефективна передача даних до споживача. Замовниками являються не тільки комерційні заклади, у яких ціллю є продаж продукції, але й заклади громадського типу цивільного призначення. Будь-яка установа може надати основні необхідні данні лише за допомогою декількох інформативних засобів. Головними споживачами візуальної інформації на сьогодні є пересічні перехожі, що шукають потрібні їм послуги. Тому так важливо модернізувати та використовувати сучасні методи передачі інформації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Американський дослідник Гаррі Джеймісон [1] аналізує візуальні комунікації у повсякденному житті, виявляє, що процес передачі інформації охоплює три фактори: відправник, приймач та середовище, де відбувається передача.

Аналіз візуальної культури яка розвиває здібності сприйняття візуальних образів, вміння їх аналізувати, інтерпретувати, оцінити, уявляти, створювати на її основі художні образи провів М.Келлі [2]. Взаємозв'язок навчання та візуальних комунікацій представив Слес Д. [3].

Арнхейм Р. розглянув еволюцію візуальної культури фізичного взаємодії людини з зовнішнім світом важлива у випадку з її нескінченної реалізацією в житті людини: жестикуляцією, рухом, навчанням, торгівлею, тощо [4].

Ветров А.А. Проаналізував значення семіотики та її значення для візуальних комунікацій [5]. Гнатюк Л.Р. Досліджено візуальних комунікацій як складова дизайну інтер'єрів аеровокзальних комплексів [6].

З'ясовано, що у публікаціях відсутній аналіз вимог до візуальних комунікацій в освітньому просторі.

Мета – виявити вимоги до візуальних комунікацій у навчальному середовищі, провести класифікацію.

Основна частина. Візуальні комунікації – система передачі інформації через візуальні засоби. Візуальні засоби відіграють величезну роль у сьогоднішньому. Їх мета – максимально чітко доставити до глядача потрібну інформацію. При відповідному донесенні інформації, вони мають певні переваги: легкість в розумінні, відсутність перешкод у мультикультурному середовищі та миттєва передача повідомлень. Візуальними називають ті явища, які ми сприймаємо зором. На відміну від інших зорових форм, візуальним не характерний тактильний контакт, пряма взаємодія, яка подібна взаємодії з матеріальним тілом, що має об'єм, вагу, фактуру поверхні доступною для тактильного контакту. Виключенням є комунікації для людей із вадами зору [5].

У плануванні будь-якого середовища (до якого доступ відкритий, чи частково відкритий), має бути продумана інфраструктура, контакт з відвідувачем цього місця.

Щоб з'ясувати яким чином інформаційна система пов'язана їх візуальними комунікаціями та яку роль вони грають при розробці громадського приміщення, слід проаналізувати еволюцію візуальної культури.

Сфера візуального дизайну та моделювання образності, що наступила в ХІХ столітті, та бурхливо розвивається в наші дні є найпізнішим етапом розвитку візуальної культури.

Візуальні комунікації охоплюють також інформаційні системи. Інформаційними системами являються системи, що інформують, тобто повідомляють людям про місцезнаходження тієї чи іншої локації, допомагають знайти те, що їм потрібно, зорієнтуватися в нестандартній ситуації, тощо.

Роль візуальних комунікацій полягає в тому, що будучи за своєю природою набором виразних по кольору, гострих за формою елементів середовища, будь то реклама, піктограми, знаки, табло, шрифтові комбінації, системи кольорового зонування, візуальні комунікації можуть чудово взаємодіяти разом з архітектурою основою, або виступати поза прямого зв'язку з нею, забезпечуючи потрібний просторовий комфорт.

Засоби візуальної інформації використовують знаково-мовну систему, саме цю систему розглядає семіотика.

Проблема знаку – центральна проблема семіотики. Її рішення, в якійсь мірі визначає характер підходу до інших семіотичних проблем.

Перш за все, знак є об'єкт, в якому об'єктом є не тільки речі, але й властивості речей, їх ставлення один до одного, подія, факт, тощо, доступний сприйняттю того організму в якому він виступає у якості знаку. Предмет, який використовує функцію знаку, представляє цінність для людини не сам по собі, а лише в ставленні до іншого предмету. Там, де один предмет функціонує як знак іншого предмету має місце відношення позначення [5].

Візуально-інформативна система, громадського місця має використовувати візуальні знаки, що будуть викликати у відвідувача асоціації котрі допоможуть йому зорієнтуватися у просторі та отримати всі потрібні йому послуги.

Важливу роль у розробці середовища відіграє естетика, спираючись на досягнення минулих поколінь, вивчає питання краси та смаку. При розробці для досягнення гармонії між дизайном середовища та дизайном комунікацій, важливим є урахування естетичних вимог.

Елементи комунікацій використовують у різних типах об'єктів: у закритому, відкритому та частково відкритому.

Відкриті – це місця до яких доступ має кожен у будь-який час. Закриті – об’єкт з обмеженим допуском. Це приватні об’єкти, до яких власник не хоче допускати сторонніх людей. Частково закриті – які можна відвідувати за певну плату, вони мають певний режим роботи.

Створення системи візуальної комунікації у навчальному закладі полегшує орієнтацію учнів, педагогів та відвідувачам в умовах поширення кабінетної системи навчання, коли протягом дня необхідно переходити із одного кабінету в інший (рис. 1).

а) Нумерація зали у дитячому садочку

б) Навігація по навчальному закладу

Рис. 1 Візуальні комунікації у навчальному середовищі

Система візуальної комунікації надає специфічний колорит школі, а також підготовлює підготовляє учнів до сприйняття інших систем зорової інформації.

Комунікації для людей із вадами зору, називають альтернативними, можуть поєднувати у собі візуальні та тактильні методи передачі інформації. Такі знаки на сьогодні встановлюють у спеціалізованих освітніх закладах (рис. 2), але є також потреби використання в інклюзивних закладах.

Засвоєння візуальної комунікації починається ще з самого дитинства: у дитячому садочку, а потім у школі. Дитині розвивають навички сприйняття значної інформації, як переходити дорогу тільки по зебрі, чи не чіпати об’єкти із знаком напруги.

а) Табличка до кабінету

б) Інформаційне табло

Рис. 2 Інформаційні таблички для людей із вадами зору.

Існують інклюзивні освітні заклади, де інклюзивна освіта - це процес створення відповідних умов у навчальних закладах, що забезпечують максимальну та значущу участь у освітньому процесі всіх дітей і дорослих. У вужчому розумінні термін «інклюзивна освіта» використовується для створення таких умов для навчання дітей з особливими потребами [6].

У таких школах важливо розробити доступну для дитячого сприйняття інформаційно-знакову систему (рис. 3). Діти дошкільного віку мають мінімальний досвід та мовний рівень. Для дошкільнят, що не вміють читати головне простота та інтуїтивність дизайну.

Рис. 3 Комунікації у школі для дітей дошкільного віку

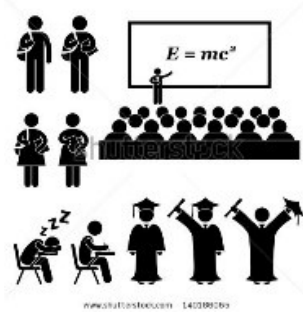
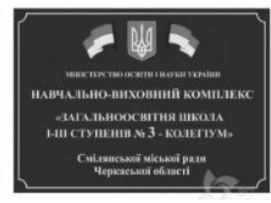

Перше, що має зустрічати відвідувача - це інформація, коротко розповідає про тип приміщення та можливість наданих послуг.

Систему візуальних комунікацій необхідно розробляти на рівні створення єдиного проекту приміщення з урахуванням його функціонального призначення та оформлення інтер'єру, повинна бути комплексною і розроблюватися в єдиному стилі.

Враховуючи, що основне призначення системи візуальної комунікації орієнтація або навігація в середовищі, то для індикації напрямку руху використовуються підвісні, вмонтовані і настінні конструкції, та конструкції на підлозі. На них розташовані знаки основного напрямку, покажчики поверхів, основні департаменти. Візуальний ряд обмежено стрілою і коротким написом. Ці вироби розташовані в коридорах, на стелях, при виході з ліфтів. В місцях перетину людських потоків інформація звичайно дублюється, і відвідувач орієнтується найлегшим і простим шляхом, завдяки різній кольоровій гамі, знаків. Для подальшої деталізації використовуються покажчики у вигляді щитів та стендів. Більш докладна інформація про послуги на поверхах із зазначенням їх найменувань, номерів кабінетів та додаткових відомостей, години прийому. Всі вище перераховані елементи поєднуються в навчальному просторі формування середовищі призначеному для навчання (табл. 1).

Таблиця 1.

Класифікація візуальних комунікацій у освітніх закладах

За подачею візуальної інформації	Графічні	
	Словесні	
	Комбіновані	
За розміщення	Схема-навігація	
	Настінна	
	На стелі	
	На підлозі	

Висновки. Визначено вимоги до розміщення та дизайну візуальних комунікацій у дизайні середовища навчальних закладів. Виявлено, що найважливішим у розробці дизайну візуальних комунікацій у освітньому середовищі є простота та інтуїтивність. Дизайн повинен бути доступним незалежно від досвіду, освіти, мовного рівня та віку користувача.

З'ясовано, що проектування систем візуальних комунікації знаходиться на стику злиття промислового, графічного та просторового дизайну, систематизуючи прийоми та об'єкти всіх трьох сфер та застосовує їх окремо. Проведено класифікацію візуальних комунікацій за їх розміщенням та варіантами їх подачі у навчальному середовищі.

Встановлено вимоги до візуальних комунікацій у звичайних та інклюзивних навчальних закладах.

Перспективи подальших досліджень. Необхідно розробити естетичний комплекс візуальних комунікацій, який відповідатиме вимогам освітнього середовища.

Література

1. Jenieson H. Visual Communication More Than Meets the Eye By Harry Jamieson More than Meets the Eye / Harry Jenieson. – Great Britain: Intellect Books, 2007. – 133 с.
2. Meghan Kelly. Visual Communication Design as a form of public pedagogy / Meghan Kelly. – 2015. – С. 18.
3. Sless D. Learning and visual communication / David Sless., 1981. – 208 с. – (Croom Helm).
4. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Общ. ред. и вступ. ст. В. П. Шестакова; Пер. с англ. В.Н. Самохина. – М.: Прогресс, 1974. – 392 с.
5. Ветров А.А. Семиотика и ее основные проблемы – Москва: Издательство политической литературы, 1968. – 263 с.
6. Гнатюк Л.Р. Візуальні комунікації як складова дизайну інтер'єрів аеровокзальних комплексів / Гнатюк Л.Р., Кравченко О. // Вісник ХДАДМ. (Мистецтвознавство). – Вип. 7. – Х.: ХДАДМ, 2011. – С. 49-52.

Аннотация

Гнатюк Л. Р., кандидат архитектуры, доцент, доцент кафедры дизайна интерьера, заместитель заведующего кафедры дизайна интерьера, Учебно-научный институт аэропортов, Национальный авиационный университет, Киев, Украина;

Кочка А. С., бакалавр, направление «Дизайн» студентка 4-го курса, Учебно-научный институт аэропортов, Национальный авиационный университет, Киев, Украина.

Требования к визуальным коммуникациям в дизайне образовательной среды.

В статье раскрыты и систематизированы характерные черты присущие визуальным коммуникациям. Выяснено их роль и место в дизайне среды. Рассмотрены проблемы визуальных коммуникаций в образовательной среде. Проанализированы понятия системы, информирует и ее значение в среде, выяснено взаимосвязь семиотики, и ее причастность к информативной системе. Опираясь на основные критерии, интуитивность и простота визуального образа, при анализе информационной среды, предложено оптимальное дизайнерское решение, подходящее для разработки дизайна учебной среды. Перечисленные типы помещений, где необходимы визуальные коммуникации. Рассмотрен дизайн информационной системы в инклюзивных образовательных учреждениях. Раскрыто требования к разработке дизайна в инклюзивных образовательных учреждениях.

Ключевые слова: визуальные коммуникации, визуальная культура, информативная система, семиотика, эстетика, учебная среда, учебная среда, элементы коммуникации, инклюзивное образование.

Abstract

Gnatiyk L. R., PhD in Architecture, Associate professor, interior design Department, deputy head of Interior Design Department, National Aviation University, Kyiv, Ukraine.;

Kochka A.S., Bachelor, direction "Design" student of the 4th year, Educational and Research Institute of Airports, National Aviation University, Kyiv, Ukraine.

Requirements to Visual Communication in the Design educational environment.

The article reveals and systematizes the special features of visual communications and their role and place in the design of the environment. The concept of informing system and its significance in the home is analyzed, the significance of semiotics, its main problems and its involvement in the informative system. Based on the main criteria, intuition and simplicity of the visual image, when analyzing the information environment, an optimal design solution is proposed that is suitable for developing the design of the learning environment. The listed types of premises where visual communications are necessary. The design of information system in inclusive educational institutions is considered. Requirements for design development in inclusive educational institutions are revealed.

Keywords: visual communication, visual culture, informative system, semiotics, aesthetics, educational environment, elements of communication, inclusive education.